

Projektnamn	Motverka ofrivillig ensamhet bland äldre
Dokumentansvarig	Ingela Funegård
Fastställd av	
Dokument version	2021-02-16

Slutrapport

Motverka ofrivillig ensamhet bland äldre

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Projektets bakgrund	3
1.1	Uppdragsgivare och uppdrag	3
1.2	Bakgrund till projektet	3
1.3	Projektets syfte	3
1.4	Projektmål	3
1.5	Projektperiod.....	4
1.6	Omfattning	4
2	Måluppfyllelse	4
2.1	Projektresultat, tid och kostnad.....	4
2.2	Upplevd kvalitet.....	5
2.3	Efterkalkyl	5
3	Projektförloppet.....	6
3.1	Genomförande och organisation	6
3.2	Förändring av krav och mål	18
3.3	Kommunikation	18
4	Erfarenheter	19
4.1	Organisation, roller och ansvar.....	19
4.2	Utbildning i projektet	19
4.4	Dokumentation.....	20
4.5	Leverans, överlämning och godkännande.....	20
4.6	Kommunikation och informations-spridning.....	20
4.7	Övrigt	21

1 Projektets bakgrund

1.1 Uppdragsgivare och uppdrag

I Socialdepartementets regleringsbrev för budgetåret 2020 avseende Socialstyrelsen framgår att regeringen beslutat att fördela statsbidrag för att motverka ensamhet bland äldre och för ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom, S2019/05315/RS.

Uppdraget till projektledaren har varit att skapa aktiviteter som syftar till att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre finansierat av statsbidrag fördelade av Socialstyrelsen, dnr 9.2-1016/2020. I uppdraget ingick också att under projektåret förbereda ett projekt för 2021 med fokus på att öka kvaliteten i vård och omsorg om personer med demenssjukdom.

Uppdragsgivare har varit förvaltningschef.

1.2 Bakgrund till projektet

Regeringen beslutade 2019 att genomföra en treårig bred satsning på stimulansmedel till landets kommuner med syfte att motverka ensamhet bland äldre och för ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom. Socialstyrelsen har i uppdrag att fördela statsbidraget och under 2020 fick Alingsås kommun möjlighet att rekvirera 2 636 tkr för detta ändamål.

Projektplanen för verksamhetsåret 2020 har haft fokus på att motverka ensamhet bland äldre under rådande pandemi men har också ett fokus på att vara en språngbräda ut i andra aktiviteter när restriktionerna om social distansering hävs.

I kommunen finns en grupp äldre som saknar stöd och social gemenskap. I Socialstyrelsens brukarundersökning framgår att det finns en ensamhetsproblematik bland våra äldre, något som även anges som skäl då personer ansöker om särskilt boende. Detta visar på att äldreomsorgen måste arbeta vidare med frågan.

Den pågående pandemin i världen har medfört stora livsförändringar. Folkhälsomyndigheten rekommenderar tillsvidare alla personer över 70 år att begränsa sina kontakter med andra människor genom social distansering. Dessa begränsningar kan trots dess nödvändighet för att rädda liv också ha negativa konsekvenser för den psykiska hälsan.

1.3 Projektets syfte

Projektet har haft i syfte att bryta social isolering bland äldre. Genom förändrat arbetssätt inom äldreomsorgen och nytt aktivitetsutbud inom Förebyggandeenheten har målsättningen varit att social gemenskap, inom ramen för Folkhälsomyndighetens rekommendationer för riskgrupper, ska kunna genomföras.

1.4 Projekt mål

- Synliggöra och anpassa det arbete Förebyggandeenheten gör idag och nå ut till målgruppen även i tider av pandemi och social distansering.
- Bryta det digitala utanförskapet bland äldre genom att erbjuda tekniken och möjligheten till anpassat lärande.
- Framtagande av projektplan för att ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom.

1.5 Projektperiod

Projektstart 1 januari 2020
 Projektslut 31 december 2020

1.6 Omfattning

1.6.1 Krav och förväntningar

Projektbeställaren har haft som krav att projektet ska minska social ensamhet bland äldre samt få förutsättningar att följa projektets gång genom kommunikation med projektledaren.

Projektbeställarens förväntningar på projektet:

- Ett anpassat aktivitetsutbud för seniorer under pågående pandemi.
- Ökad kunskap inom förvaltningen om äldres behov av social gemenskap.
- Ny strategi för att bryta det digitala utanförskapet hos äldre.
- Projektplan för en ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom.

1.6.2 Avgränsning

Alla insatser som påbörjats under projektiden ska kunna införlivas i befintlig driftsbudget efter avslutad projekttid.

2 Måluppfyllelse

2.1 Projektresultat, tid och kostnad

Projektmål	Projektaktiviteter	Måluppfyllelse
Synliggöra och anpassa det arbete förebyggandeenheten gör idag och nå ut till målgruppen även i tider av pandemi och social distansering.	Förebyggandeverksamheten har anpassat sitt aktivitetsutbud och genomfört: - Cykling utan ålder - Seniorlinje och telefonservice - Musikunderhållning - Kulturupplevelser och sociala aktiviteter på särskilda boenden och trygghetsboenden - Lunchservering - Volontärtjänster - Seniorkurs Riktade kommunikationsinsatser för målgruppen har genomförts.	God måluppfyllnad
Bryta det digitala utanförskapet bland äldre genom att erbjuda tekniken och möjligheten till anpassat lärande.	I syfte att bryta det digitala utanförskapet bland äldre har utlåning av surfplattor med anpassad support genomförts.	God måluppfyllnad
Framtagande av projektplan för att ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom.	Projektet för ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom genomförs under 2021. En projektbeställning har upprättats.	God måluppfyllnad

Bedömd måluppfyllelse bygger på den fördjupade redovisning som redovisas i kapitel 3 under projektförloppet.

Projektet har haft en tidsgräns på 12 månader och en kostnadsram som uppgått till 2 636 256 kr. Projektet har hållit uppställda tids- och budgetkrav.

2.2 Upplevd kvalitet

För att uppnå god kvalitet i projektarbetet hade ett antal strategier tagits fram i samband med upprättad projektbeskrivning.

- Tydliga mål.
- Tydlig projektorganisation.
- Avsätta resurser.
- Tydlig tids- och aktivitetsplan.
- Ansvara för att all behövlig information kommer deltagare och intressenter tillhanda för så bra resultat som möjligt.
- Att styrgruppsmöten genomförs och prioriteras.
- Skapa förutsättningar för projektdeltagare att kunna genomföra videokonferenser via teams genom utbildning och IT-stöd.
- Frånvaro som inte är sjukdomsrelaterad från möte och andra aktiviteter i projektet ska vara förankrad av närmaste chef.

Projektet har genomförts utifrån uppställd strategi. Den sammantagna bedömningen är att projektet följt strategin och på så sätt haft en god följsamhet under hela projektiden och gett projektledaren goda förutsättningar att bedriva projektet.

2.3 Efterkalkyl

Projektet har finansierats av statsbidrag som fördelats av Socialstyrelsen. Uteblivna kostnader för fortbildning har omfördelats till satsning på utökade aktiviteter och social gemenskap på äldreboenden. I projektbeskrivningen fanns ofördelade medel som under projektets genomförande fördelades på projektledningen. Denna resurs har under projektidens gång fördelats på projektledning, digitalt stöd samt kulturupplevelser och social gemenskap.

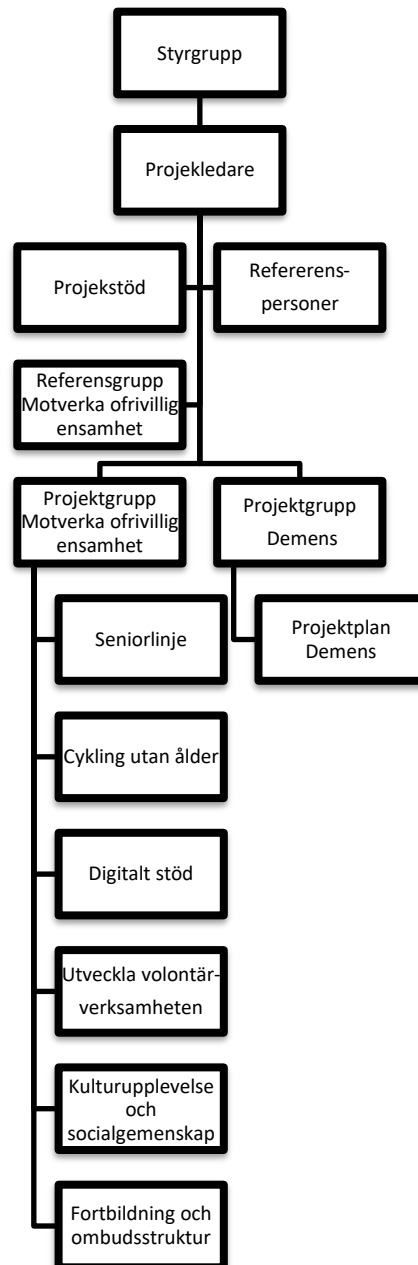
Projektledningen har tilldelats extra resurser då detta arbete blev mer tidskrävande än planerat till följd av den pågående pandemin som medfört fler förändringar i projektarbetet. Det digitala stödet har fått en utökad budget då personalbemanningen fick utökas i syfte att säkerställa ett arbetssätt som minimerade risken för smittspridning. Extra resurser har tillförts projektgruppen för att genomföra fler aktiviteter riktade till kommunens trygghetsboenden.

Aktivitet	Beslutad budget	Faktiska kostnaden
Projektledning	176 160	284 260
Seniorlinje	336 993	352 032
Cykling utan ålder	162 628	199 669
Digitalt stöd i hemmet	286 635	395 416
Utveckla volontärsverksamheten	163 538	141 901
Kulturupplevelse och social gemenskap	409 430	459 488
Satsning på äldreboendeavdelningar	0	650 000
Fortbildning ombudsstruktur	660 000	6 700
Projektplan demens	98 256	96 470
Ofördelade medel	342 616	
Summa	2 636 256	2 585 936

3 Projektförloppet

3.1 Genomförande och organisation

Projektet har haft följande projektorganisation:

Styrgruppen har bestått av förvaltningschef avdelningschef, avdelning äldreboende avdelningschef avdelning kvarboende samt projektleddare. Denna grupp har haft protokollförda möten var sjätte vecka, oftare vid behov. Dessa styrgruppsmöten har skett både digitalt och fysiskt.

Förvaltningens utvecklingsledare har varit projektstöd under hela projekttiden och medverkat i upprättandet av projektbeskrivningen.

Referenspersoner under projektiden har varit controller, kommunikatör, folkhälsstrateg, utvecklingsledare-digitalisering, två enhetschefer inom avdelning äldreboende, enhetschef hemtjänst samt samordnare från primärvården. Dessa personer har bidragit med sina kunskaper och på ett lättillgängligt sätt stöttat projektet.

Projektgruppen har bestått av tre aktivitetspedagoger, en samordnare för träffpunktsverksamhet, samt en anhörigsamordnare. De har haft veckovisa möten med projektledaren och arbetat i projektgrupper utifrån olika delmål.

Projektgrupp demens har haft följande deltagare: Demenssjuksköterska, medicinskt ansvarig sjuksköterska, biståndshandläggare, enhetschef för hemtjänst, enhetschef för demensboende, sjuksköterska från hälso- och sjukvårdsavdelningen, utvecklingsledare samt projektledare. Denna grupp har omvärldsbevakat och bidragit med sitt kunnande och på så sätt möjliggjort en god plan och förslag till projektbeställning för kommande demensprojekt.

I referensgruppen har representanter för kommunens pensionärsföreningar ingått, PRO i Alingsås och Bjärke, SPF Seniorerna, Aktiva Seniorer, RPG och SKPF. I referensgruppen har även representanter från Röda Korset i Alingsås samt Bjärke deltagit. Denna grupp startade sin samverkan januari 2020 på initiativ från PRO. Då i syfte att påbörja ett gemensamt arbete utifrån den nationella satsningen "Aldrig ensam" som dragits igång initierad av PRO, SPF och SKPF på central nivå. Gruppen utgick då från det studiematerial som föreningarna arbetat fram tillsammans med Studieförbundet vuxenskolan och ABF i syfte att hitta arbetsmetoder för att bryta ofrivillig ensamhet bland äldre personer. Denna grupp har träffat projektgruppen månadsvis och bistått projekt med värdefull kunskap och varit en kontaktväg för att sprida projektets olika aktiviteter.

3.1.1 Cykling utan ålder:

I Alingsås finns en lång tradition av att cykla och genom "cykling utan ålder" har seniorer som inte längre kan trampa själva, erbjudits en tur mer elcykeln Triobike. Cykeln är utformad så att en eller två passagerare sitter framför cyklisten (piloten) på ett bekvämt och säkert sätt. Under våren 2020 fick förebyggandeenheten tillgång till en Triobike finansierad av pensionärsföreningen Aktiva Seniorer i Alingsås. Under projektiden har ytterligare en cykel köpts in.

Idag har 26 kommuner i Sverige köpt in dessa cyklar och alla är anslutna till den ideella organisationen "Cykling utan ålder". Genom denna organisation har projektet fått informationsmaterial, utbildning i hur man använder cyklarna samt ett anpassat bokningssystem.

Cykelturerna med Triobike startade i maj 2020. Under sommaren var det personal inom förebyggandeenheten, på äldreboendena och personer i verksamheten som arbetstränar via arbetsförmedlingen som var piloter. Inför Lights in Alingsås genomfördes en stor satsning för att hitta och lära upp volontärer som cykelpiloter. I samband med satsningen köptes ytterligare en cykel in. Syftet med att involvera volontärer var dels att få fler piloter och på så sätt erbjuda fler seniorer en tur, men också en start för ett långsiktig satsning på cykelturer med en volontär.

Under projektiden anmälde sig åtta volontärer sig till uppdraget att bli cykelpiloter. De tog kontakt med projektet efter informationskampanj på sociala medier. Volontärerna fick utbildning i att hantera cykeln samt genomgång av rutiner för att säkerställa smittsäkra cykelturer under pandemin. Tack vare dessa volontärer kunde projektet erbjuda seniorer, som inte själva orkade gå runt Lights in Alingsås, fyra cykelturer per kväll alla vardagar under de fem veckor som evenemanget varade. Volontärerna har

fortsatt att erbjuda cykelturer för seniorer även efter Lights in Alingsås. Under december erbjöds seniorer en "Cykeltur med glögg", en uppskattad aktivitet i ett adventsvackert Alingsås.

Utvärdering:

Tids- och resursåtgången har varit större än budgeterad då styrgruppen valde att förlänga projektiden för detta delprojekt tre månader. Initialt antog projektet att det skulle upplevas för kallt att följa med på en tur under perioden oktober till december men cyklarna ger medpassagerarna en god komfort med vindtäckte och tak vilket innebar att turerna har fungerat mycket väl även under de kalla månaderna.

Responsen från seniorerna har varit mycket positiva. I samtal med passagerarna har de berättat om glädjen av att få se stan på nytt. Någon hade inte sett Nohagaparken på flera år, några uppskattade att få se nya byggnader och bostadsområden i stan. Flera valde att få cykla till platser där de tidigare bott på eller till arbetsplatser de haft. Cykelturerna väckte mycket minnen och gav upphov till givande samtal mellan senior och pilot. Några beskrev cykelturen som en frihetskänsla medans andra upplevde det för kallt eller för obekvämt för ryggen. För att motverka känslan av kyla köptes filtar in och varm dryck serverade under cykelturen.

Under november samlade projektdeltagare alla volontärer för en utvärdering av uppdraget. De hade då möjliggjort 120 turer för seniorer boendes på ett särskilt boende eller i eget boende med hemtjänst. På frågan hur deras upplevelser hade varit så var samstämmigheten i gruppen i det närmaste total. Samtliga hade haft en mycket positiv upplevelse av att vara cykelpilot. Flera påtalade att mötet med seniorerna hade varit mycket givande och att de haft många fina samtal. De beskrev också den positiva respons de fått från andra besökare som promenerade under Lights in Alingsås, en känsla som gjort att de kände sig extra betydelsefulla.

Volontärerna fick även utvärdera hur verksamheten cykelturerna organiserats. De påtalade då att de tyckte schemabokningen fungerat väl, men att några av deltagarna upplevt att bokningsförfarandet "först till kvarn" varit begränsande.

Resursåtgång:

0.3 årsarbetare i nio månader

Inköp av cykel samt övrig utrustning

Handlingsplaner

- Utbildningsmaterial
- Informationsmaterial
- Rutin för smittsäkra cykelturer

3.1.2 Digitalt stöd

Idag finns många äldre som inte äger, har tillgång till, eller erfarenhet av att använda digital teknik i form av exempelvis smartphone eller surfplatta. Forskning visar att majoriteten av den svenska befolkningen använder internet och digital teknik men att det också finns personer i befolkningen som står helt utanför de digitala möjligheter som finns att tillgå. I denna grupp är majoriteten äldre personer. Seniorer som inte har tillgång till internet hamnar lätt utanför mycket av det samhället har att erbjuda.

Syftet med det digitala delprojektet har varit att erbjuda seniorer möjligheten att låna en surfplatta med anpassad support för att testa på den "digitala världen". Målet med satsningen har varit att låta låntagaren få möjlighet att testa på den digitala världen på ett anpassat sätt utifrån egna behov och önskemål. Förhoppningen har varit att lån av surfplatta med god support skulle möjliggöra för

senioren att känna sig trygg med tekniken, hitta användningsområden för att främja social gemenskap och själva välja att köpa utrustning för att fortsätta nyttja den digitala världen.

I uppstarten av delprojektet genomfördes omvärldsbevakning för att få tips och idéer på hur andra kommuner gjort. Projektgruppen intervjuade även flertalet av de seniorer som bor på Bjärkegårdens trygghetsboende. Av dessa personer var det endast en som hade egen dator. Några uttryckte att det var intresserade av att få lära sig mer om den "digitala världen", medan andra menade att det nog var för svårt för dem.

Internetstiftelsen lyfter behovet av både lättillgängliga produkter och anpassad support för att personer som står utanför den "digitala världen" ska få tillgång till den. Av den anledningen har projektet försökt erbjuda support under hela lånetiden.

Projektledningen valde att erbjuda surfplatta till alla seniorer över 75 år i eget boende och bosatta i Alingsås kommun. Inledningsvis köptes tio stycken surfplattor in och efter en testperiod ytterligare tjugo stycken. Plattorna rensades från förinställda appar och annan information samt anpassades efter låntagarens behov och önskemål om användningsområde. Seniorer som inte haft tillgång till wifi fick en surfplatta med kontantkort och en begränsad mängd surf-tid. Initialt var lånetiden en månad men efter testomgången, då erfarenheten var att lånetiden var för kort, förlängdes lånetiden till två månader.

Under projekttiden har arbetsrutiner vid utlåning och återlämning tagits fram. Supportmaterial och informationsbroschyrer har sammanställts och Seniorsdata, en ideell förening, har byggt upp en supporthjälp.

Utvärdering:

Tidsåtgången för detta delprojektet har tagit mer tid än planerat. Att starta upp surfplattorna, rensa dem, anpassa innehåll samt utlämning och återlämning har varit mer tidskrävande än vad projektgruppen först hade förväntat sig. Att inte ha kunnat ge support på det sätt som var planerat på grund av pandemin har också tagit extra tid.

Från början var tanken att utlåning skulle ske på en träffpunkt, enskilt eller i grupp, för att ge ett gott visuellt stöd. Denna planering fick ställas in då träffpunkterna inte fått öppna under projekttiden. I början fanns den ideella datagruppen "Seniorsdata" med som stöd på Alingsås bibliotek men de tvingades avbryta sin support när även bibliotek fick besöksrestriktioner.

Ansvariga projektdeltagare har erbjudit låntagare fysisk support genom hembesök hos låntagare med skyddsutrustning eller genom möten med låntagarna utomhus. Projektgruppen har även använt sig av hemtjänstpersonal. Övrig support har skett via telefon.

Under utlåningsperioden september till december har 33 seniorer valt att testa en surfplatta. Några har berättat att de använt surfplattan till att ringa videosamtal med barn och barnbarn. Andra har läst eller lyssnat på nyheter. En del har också använt surfplattan till att spela spel och några har testat att göra digitala inköp eller provat på Facebook. Flera låntagare har berättat att de nu har kunnat ta del av digitala guds-tjänster och följa serier på exempelvis SVTplay. Anhöriga har hört av sig och uttryckt sin glädje över satsningen och berättat att val av julklappsköp kommer bli enkelt i år.

Några seniorer har lånat surfplattan under en kortare period än vad lånetiden medgav. Det har berott på att de inte upplever sig ha nytta av surfplattan och någon har sagt att de hade behövt mer stöd än

vad som kunnat erbjudas under pandemin för att lära sig att använda surfplattan. De kommer få möjlighet att låna surfplatta på nytt när pandemin medger mer fysisk kontakt.

Av låntagarna var 44 procent under 80 år, 38 procent var i åldrarna 80-89 och 18 procent var 90 år eller äldre. Det var framför allt kvinnor som valde att låna en surfplatta, endast 27 procent var män.

Efter projekttidens slut kommer personal inom förebyggandeenheten att ansvara för utlåning och support. När träffpunkterna i kommunen kan öppna upp igen kommer deras teknikcaféer att ge support till låntagarna. Låntagare kommer även att få stöd via nätverket Seniordata. Fixartjänst kommer att ge stöd till dem som inte har möjlighet att ta sig till en träffpunkt.

Resursåtgång:

0,8 årsarbetare i sex månader

Inköp av surfplattor, SIM-kort, annonsering och annan marknadsföring

Handlingsplaner

- Rutin för adressregistret
- Informationsmaterial
- Arbetsrutin vid utlåning, återlämning och vid inköp av värdebevis
- Supportmaterial

3.1.3 Telefonstöd och Seniorlinjen

Seniorlinjen har haft som syfte att ge stöd till äldre personer som upplevt ensamhet och social isolering eller behövt hjälp att hitta rätt inom vård och omsorgens olika tjänster. Att skapa en lättillgänglig väg för seniorer att få information och stöd ansågs som en viktig del i arbetet att bryta ofrivillig ensamhet i samband med pandemin. Likaså att skapa en enkel kontaktväg för seniorer att få hjälp med inköp av mat och läkemedel när äldre personer uppmanades att inte besöka affärer.

När pandemin startade runt mars 2020 stängdes alla kommunens träffpunkter ner, likaså alla aktiviteter riktade till anhörigvårdare, all dagverksamhet och växelvård. Ett behov uppstod då att erbjuda fortsatt kontakt med besökare och frivilligarbetare på träffpunkterna. Ett ökat stöd för anhöriga utan den avlastande hjälp som dagverksamheten och växelvården hade erbjudit sågs också som viktig insats.

Kontakt med redan kända seniorer etableras under uppstarten av projektet. Telefonnummer till en av träffpunkterna användes för att hänvisa seniorer som tog kontakt för att få hjälp med handlings- och apoteksärenden kopplat till pandemin. Under denna period föddes idén om ett särskilt nummer som skulle spridas brett i kommunen, en stödlinje som skulle erbjuda seniorer information, vägledning och ett gott samtal.

Under augusti påbörjades arbetet med att starta upp en Seniorlinje. Informationsmaterial togs fram och rutiner upprättades. I marknadsföringen framgick att Seniorlinjen dels är ett nummer att ringa till om man bara vill prata men som också kan ge förslag på pandemisäkra aktiviteter och information om insatser som kommunen erbjuder. Service skulle präglas av ett lokalt perspektiv i motsats till alla stödtelefoner som finns att tillgå som har en nationell prägel. Seniorlinjen har sedan september varit bemannad dagtid, 7 tim/dag mån-fre.

Utvärdering:

Seniorlinjen har inte använts i den utsträckning som projektbeskrivningen förutsåg. Seniorlinjen har endast haft en handfull samtal per vecka. Satsningen på att informera på kommunens hemsida, affischering och via informationsblad som delats ut av hemtjänstpersonal eller via ideella organisationer har inte genererat många samtal.

Vid en utvärdering då 26 seniorer som ringt Seniorlinjen fick frågan hur de fått information om stöddinjen så uppgav 94 procent att de fått informationen genom lokalpressen. 34 procent hade efterfrågat lotshjälp till annan verksamhet inom kommunen. Övriga samtal hade som syfte att ge en trevlig pratstund, tipsa om sociala aktiviteter under pandemin eller förmedla en volontärskontakt för exempelvis hjälp med matinköp. Flera uttryckte glädjen av att ha ett nummer att ringa till ifall ytterligare behov skulle uppstå.

Utvärderingen av Seniorlinjen har visat på att flera seniorer som sedan tidigare haft kontakt med förebyggandeenheten har fortsatt att ha kontakt med de personer som de redan etablerat en kontakt med. Till Seniorlinjen har även personer utan tidigare kännedom med förebyggandeenheten sökt kontakt.

Seniorlinjen kommer att vara öppen även efter projekttiden slut. Den kommer att bemannas av medarbetare på träffpunkten genom ett rullande schema. Tanken inför framtiden är att Seniorlinjen kan vara ett samlingsnummer dit seniorer kan ringa för att få lotsning och stöd inom förebyggandeenhetens olika tjänster i Alingsås kommun.

Resursåtgång:

0,8 årsarbetare i nio månader
Annonsering, trycksaker, telefoni

Handlingsplaner:

- Arbetsmanual för Seniorlinjens ansvariga personer har utformats där information finns om förvaltningens tjänster samt hur förebyggandeenheten arbetar.
- Rutin har tagits fram över vilket telefonnummer som används, när telefonen är öppen och därmed ska vara bemannad, vem man tar kontakt med vid förhinder samt hur man vidarekopplar telefonen.
- Upprättat en checklista med telefonnummer att hänvisa seniorer till utanför förvaltningen.

3.1.4 Volontärverksamheten

Alingsås kommun har en lång tradition av frivilligarbetare knutna till äldreomsorgens träffpunktsverksamhet. Aktiviteterna på träffpunkterna har ofta utformats utifrån de intressen som frivilligarbetarna haft. I början av 2020 hade verksamheten 104 frivilligarbetare knutna till sig och under 2019 hade träffpunkterna ca 28 000 besök av seniorer. När verksamheten skulle ställa om till ett aktivitetsutbud som fungerar under den pågående pandemin så uppmärksammades att nästan alla frivilligarbetarna tillhörde någon riskgrupp.

Under projekttiden har fokus varit att skapa en ny form av volontärverksamhet i samverkan med ideella organisationer i kommunen, en volontärverksamhet som utgår ifrån seniorens önskemål om aktiviteter. Syftet har varit att hitta volontärer som inte tillhör någon riskgrupp samt att hitta smittfria volontärsuppdrag för redan kända frivilligarbetare. Under projekttiden har Röda korset och pensionärsföreningarna bidragit med idéer och kontakter och hjälpt till med att rekrytera nya volontärer.

Frivilligarbetare i riskgruppen har under projekttiden fått nytt volontärsuppdrag i form av telefonvän. Detta uppdrag har kunnat genomföras trots pandemi och social distansering. En av projektdeltagarna har haft i uppdrag att matcha ihop senior som bor på ett äldreboende eller i eget boende med önskemål om telefonvän med en frivilligarbetare.

Under projekttiden har tre frivilligarbetare valt att bli telefonvän. De har blivit ihopkopplade med en eller flera seniorer utifrån egna önskemål. Satsningen har gett vinster åt både givare och mottagare. Uppdraget har dels gett frivilligarbetare i riskgruppen möjlighet att utöva ett volontärsuppdrag och dessutom har femton seniorer fått givande samtal. De seniorer som fått dessa samtal att uppgett att samtalen gett en stund av glädje och gemenskap.

Under början av september gjordes en stor satsning för att hitta cykelvolontärer för cykling utan ålder samt utöka antalet volontärer som kunde bidra med matinköp och apoteksärenden. Förutom de åtta personer som tog på sig uppdraget som cykelpilot fick projektet tag på ytterligare ett tiotal volontärer som gärna tog på sig uppdraget i form av matinköp eller agera som promenadvän.

Dessa personer bjöds in till informationsträffar med två projektdeltagare. Vid dessa träffar användes ett utbildningsmaterial framtaget av Sveriges Frivilligcentralers förbund.

Tio personer deltog fysiskt på möten, två personer digitalt. Efter informationsträffen har uppdrag annonserats ut via e-post där volontärerna har kunnat svara och meddela intresse för de aktuella uppdragen. Vissa uppdrag har varit tillfälliga medan andra blivit regelbundna. De regelbundna uppdragen har då matchats med en volontär som bor i närområdet och när det gällt promenadvän så har matchningen även tagit hänsyn till liknade intressen.

Satsningen på att utveckla volontärverksamheten har medfört att förebyggandeenheten nu har en ny grupp volontärer. Under projekttiden har en verksamhetsplan tagits fram för en ny volontärverksamhet och planen kommer att vidareutvecklas inom förebyggandeenhetens ordinarie arbete i samverkan med ideella organisationer och studieförbund efter projektidens slut.

Utvärdering:

En utvärdering om volontärverksamheten kopplad till Cykling utan ålder redovisats under 3.1.1.

Aktuella volontärsuppdrag som nu finns tillgängliga för seniorer är

- Hjälpa med handling och apoteksärenden
- Cykeltur på en Triobike
- Digitalt stöd
- Promenadvän
- Telefonvän
- Hundrastare

Volontärverksamheten använder sedan oktober månad förebyggandeenhetens e-postadress och förmedlar den vägen ut uppdrag till inskrivna volontärer. Sedan november har fjorton uppdrag från seniorer förmedlats ut till volontärer. Uppdrag som förmedlats ut på detta sätt har fått en utförare på mycket kort tid, en volontär har oftast tagit sig an uppdraget inom ett dygn.

Resursåtgång:

0,5 årsarbetare i sex månader

Annonsering, trycksaker och utbildningsmaterial

Handlingsplaner:

- Introduktionsmaterial för utbildning av nya volontärer
- Verksamhetsplan
- Informationsmaterial och uppdaterad hemsida

3.1.5 Social gemenskap på våra äldreboenden och trygghetsboenden

Aktiviteter inom äldreboendeavdelningen:

För seniorer på ett äldreboende är besök från släkt och vänner ett viktigt inslag. Likaså att få tillgång till aktiviteter med andra seniorer för att bibehålla sociala kontakter. Coronapandemin har påverkat äldre personers livssituation på många sätt, inte minst personer boendes på ett äldreboende. Under större delen av 2020 har besöksförbud på landets äldreboenden medfört minimala fysiska kontakter med anhöriga och vänner. Pandemin har också inneburit att träffpunkter stängts ner och större sammankomster, avdelningar emellan, inte kunnat genomföras.

Denna nya situation har medfört att personal på kommunens äldreboenden signalerat ökad ensamhet bland de boende och påtalat behov av resurser för att möta den ofrivilliga ensamhet.

Som en del i att öka social gemenskapen på äldreboenden valde projektledningen att engagera medarbetare inom samtliga boenden i kommunen, både kommunalt drivna och boenden på entreprenad. Denna satsning på äldreboenden har haft i syfte att ge avdelningarna ekonomiska resurser för att genomföra aktiviteter, utrymme för planering och utvärdering samt skapa lärande och rutiner för ett ökat aktivitetsutbud även efter projektidens slut.

Samtliga äldreboenden fick i uppdrag att skriva en projektplan för hur uppgiften skulle omhändetas. De fick identifiera vem, vad och hur aktiviteter skulle gå tillväga samt hur verksamheten skulle dokumenteras. Erfarenheter skulle också dokumenteras så att satsningen kan bidra till ett lärande för framtiden. Under januari 2021 har äldreboendeavdelningarna slutredovisat sina aktiviteter till projektledaren.

Förutom satsningen på aktiviteter har två plexiglasskärmar köpts in för att möjliggöra smittsäkra besök. Utrustning i form av ljudförstärkare har också köpts in för att möjliggöra goda samtal.

Boende	Aktivitet
Bjärkegården	Projektanställt två medarbetare och genomfört aktiviteter på alla avdelningar. Aktiviteter har bedrivits nästan alla dagar, även helgdagar. Exempel på aktiviteter: Högläsning med hjälp av bildstöd på teveskärmen, andakter, uteaktivitet med korvgrillning och önskemusik, fester, tipspromenader, skivor till kaffet och tunnbrödsbakning.
Brunnen	Har haft två medarbetare anställda. Aktiviteter har bedrivits fyra dagar i vecka. Brukare har varit med och bestämt aktivitetsprogrammet. Exempel på aktiviteter: Bakning, hundpromenader och andra promenader, allsång, pizzabakning, vinkvällar och andra fester.
Brunnsgården	Har haft två medarbetare anställda. Aktiviteter har bedrivits fem dagar i vecka måndag-fredag. Exempel på aktiviteter: Frågesport, kastbingo, gymnastik och styrketräning. Brukare har också erbjudits enskilda samtal och promenader.
Ginstgården	Har haft en medarbetare anställd på projektmedel. Genom samtycke från brukare och anhöriga har boendet via Facebooksida och Messenger möjliggjort digitala möten. Personal har gett brukare stöd i att möta anhöriga via sociala medier och hjälpt brukare att ta del av bilder och videoklipp från släkt och vänner. Satsningen har även medfört att personal på boendet har ökat sin kunskap om dessa verktyg.
Hagagården	Har haft en medarbetare anställd för att leda aktiviteter. Många aktiviteter har skett som en individuell aktivitet i form av samtal. Gruppaktiviteter har varit fotbad, bakning, promenader samt att uppmärksamma högtider.

Hemsjögården	Har haft en medarbetare anställd för att bedriva aktiviteter tre dagar/vecka på alla avdelningarna. Projektmedel har även använts för att bekosta musikunderhållning samt materialinköp till aktiviteterna. Exempel på aktiviteter: Korsord och frågesport med fika, bingo, sittgymnastik, filmvisning, musikunderhållning, firat högtider och ordnat fester.
Kaptenen & Ängabo	Har haft två medarbetare anställda. Har bedrivit mindre aktivitetsgrupper på alla avdelningar och har erbjudit boende en aktivitet minst 3-4 dagar/vecka. Aktiviteter som erbjudits: Högläsning, musikunderhållning, bildvisning, gudtjänster via webb, bakning, nutidsfrågor och tidningsläsning.
Kvarnbacken	Har haft en medarbetare anställd för aktiviteter. Flertalet aktiviteter har bedrivits individuellt i form av samtal, promenader och tidningsläsning. Gruppaktiviteter har varit bingo, gruppromenader och fikastunder.
Noltorpsgården	Har haft en medarbetare anställd. Aktiviteter har bedrivits både individuellt och i grupp. Aktiviteter som erbjudits har bland annat varit bingo, frågesport, filmvisning, spa-aktiviteter, fester och fikastunder.
Tuvegården	Har haft tre medarbetare anställda. Boende har erbjudits aktiviteter alla vardagar, ofta flera aktiviteter per dag. Exempel på aktiviteter: Yoga, bollspel, gruppgymnastik, högläsning, frågesport, pyssel, sång, boccia, bowling, filmvisning, sällskapsspel, musikquiz och fikastunder.

Erfarenheter från personal:

"Aktiviteter på avdelningen har medfört att brukare som vanligtvis inte går ur sina rum deltog i gemenskapen".

"En kvinna hade före pandemin regelbundna besök av sin make. Kvinnan har inte talet kvar så de möts i musiken och lyssnar på cd ihop. Att då som personal kunna gå till henne och sätta på musik och sedan ringa till maken via Messenger och ha bildsamtal med honom är helt fantastiskt! Kvinnan känner igen sin makes röst, känner igen stunden med deras gemensamma musik och maken är delaktig hemifrån. På så vis bryts även hans ofrivilliga ensamhet och alla är mycket mer nöjda".

"Jag känner att det är viktigt för de äldre personerna att få lov att dela med sig av sina tankar och funderingar, det var sällan jag hade svar på dom existentiella frågorna som kunde komma men detta verkade spela mindre roll eftersom det antagligen var enbart så att dom ville ha någon att bolla sina funderingar med bara, vad svaret blev ifrån mig var mindre viktigt".

"På demensboendet har oron som infinner sig efter en aktivitet minskat då de inte längre behöver ta sig till samlingsalen".

"Aktiviteter på avdelningen ger ett lugn och en fördel att ses i mindre grupper är att aktiviteterna lättare kan anpassas efter brukare och dagsform".

"Aktiviteter på avdelningen har lett till en ökad gemenskap på avdelningen och vi har motverkat ofrivillig ensamhet då fler väljer att vara med".

"Aktiviteterna har varit mycket uppskattade av brukarna".

"Många är glada och tacksamma för att kunna träffas och umgås och göra roliga aktiviteter ihop".

"Många brukare är förväntansfulla på dagens aktiviteter"

"Brukare som inte pratar mycket med andra brukare har börjat öppna upp sig och pratar med varandra".

"Kul för oss personal att se att dom uppskattar detta vi gör för dom och att det är så mycket skratt och glädje i allt vi gör"

Kommentarer från boende:

"Så kul att få gå på fest igen"

"Glömmer min sjukdom för en stund"

"Ger mycket att prata om det som händer just nu. Skönt att inte vara ensam i denna situation"

"Jag har haft så roligt idag att jag glömt bort att jag har ont i mina leder"

"Nu känner jag mig vacker "

Musikunderhållning:

För att skapa smittsäkra kulturupplevelser för seniorer på äldreboenden och trygghetsboenden har boende erbjudits musikunderhållning utomhus under perioden maj-september. Under den kyligare perioden under hösten har underhållning och musikstunder skett på ett smittsäkert sätt inomhus. Underhållare har bestått av olika kulturgrupper, skolungdomar, Göteborgssymfonikerna och lokala artister. Några kulturarrangemang har skett i samvekan med Studieförbundet Vuxenskolan.

Under uppstartsfasen kontaktades underhållare för att säkerställa smittsäkra aktiviteter. Rutiner togs också fram för att förhindra smitta mellan personer i eget respektive särskilt boende. För att inte skapa trängsel ute och för att möjliggöra ett deltagande även om man är kvar i sin lägenhet eller på en egen balkong så har underhållningen genomförts på flera platser runt varje större äldreboende. Totalt har 1384 seniorer varit närvarande vid underhållningarna mellan juni – september 2020.

Gruppaktiviteter:

Under sommarmånaderna arrangerades aktiviteter utomhus för personer på trygghetsboenden och för seniorer i eget boende. Utanför Hagagårdens träffpunkt anordnades aktiviteter två dagar/vecka. Totalt hade dessa träffar 334 besök.

Under perioden augusti-oktober ordnades gruppaktiviteter i förvaltningens största samlingssal. Sex seniorer fick delta per gång. Arton tillfällen kunde genomföras innan den ökade smittspridningen i området gjorde att dessa inomhusaktiviteter fick ställas in.

Under projektiden har även pensionärsföreningarnas lokaler används för att erbjuda sammankomster. Detta med anledning av att förvaltningens egna mötesplatser alla är belägna på ett äldreboende.

Seniorkurs:

I samverkan med Närhälsan Ängabo vårdcentral startades en mötesplats för seniorer i ett bostadsområde där många äldre bor. Syftet med denna mötesplats var att skapa en plats i bostadsområdet som främjar social gemenskap men också ge verktyg för ett gott åldrande. Närhälsan Ängabo vårdcentral bidrog med föreläsare och projektet ansvarade för att hitta och boka lokal, skapa informationsmaterial, bjuda in och hålla kontakt med deltagarna samt ansvara för en fortsättning för gruppen när vårdcentralens föreläsningsserie på sex tillfällen är avslutad. Temat för kurstillfällena har haft följande innehåll.

- Det goda åldrandet
- Enkla hjälpmedel och fallprevention
- Kravlös träning på ålderns höst
- God sömn i mogen ålder
- Vad kan en psykolog hjälpa till med
- Stöd från kommunen

För att nå deltagare till seniorkursen spred vårdcentralen information. Kursinformation spreds även via hemsjukvården och hemtjänsten i området samt via pensionärsorganisationer och Svenska kyrkan. På grund av rådande pandemi och den något trånga kurslokalen så begränsades deltagarantalet till åtta personer och seniorer som upplevde social isolering prioriterades. Då smittspridningen ökade under november månad och nya restriktionen infördes fick kursen avbrytas efter tre kurstillfällen. Kursen planeras att fortsätta så snart restriktionerna hävs.

Samarbetet med Närhälsan Ängabo vårdcentral har varit mycket givande. Det har medfört ökad kunskap inom båda organisationerna om vad den andra aktören kan bidra med för att stärka seniorers hälsa. Denna modell av mötesplats för seniorer hoppas förebyggandeenheten kunna genomföra med fler vårdcentraler i kommunen.

Lunchaktivitet på Hagabo och Afzelii

Under våren 2020 startades ett samarbete mellan projektgruppen och café Kvarnen, ett café som drivs av Arbetsmarknadsenheten (AME). Samarbetet har inneburit att seniorer i trygghetsboendet på Hagabo samt Afzelii fått erbjudande om att beställa matportioner flera vardagar i veckan som sedan levererats till ytterdörren. Cirka 650 lunchportioner har levererats. Denna lunchservering har varit mycket uppskattad. Under den varma årstiden åt många sin mat utomhus i gemenskap. Seniorer har berättat att de tack vare denna färdiglagade mat haft en bättre kosthållning under pandemin. Flera deltagare har också berättat att alla kontakter kopplade till matleveransen även haft en trygghetsskapande effekt då den medfört regelbundna kontakter med projektet.

Dessa lunchleveranser kommer att fortgå tills träffpunkterna öppnar igen och då återigen kan erbjuda en mer restaurangliknande lunchservering i gemenskap.

Resursåtgång:

Sexton medarbetare fördelade på alla äldreboende i Alingsås kommun har haft en del av sin tjänst finansierad av projektmedel under perioden oktober-december.

För att bedriva gruppaktiviteter utanför äldreboendeavdelningen i form av musikunderhållning, lunchservering, gruppaktiviteter och seniorkursen har krävt 1,0 årsarbetare i åtta månader.

Inköp att regn och solskydd för utomhusaktiviteter, musikunderhållning och aktivitetsmaterial.

Handlingsplaner:

- Rutiner och arbetsätt för smittsäkra aktiviteter.
- Rutiner för besök vid plexiglas.
- Sammanställning över lokaler att tillgå utanför förvaltningens egna lokaler.
- Kursmaterial.

3.1.6 Utbildning

Under projektiden planerades utbildningsdagar för olika personalgrupper inom förvaltningen med syfte att ge medarbetare ökad kunskap om psykisk hälsa och ofrivillig ensamhet. Detta som ett led i att bättre identifiera personer i behov av stöd samt öka kunskapen om vilka resurser som finns att tillgå.

En stor föreläsningdag med Susanne Rolfner Suvanto var också inplanerad i samverkan med Studieförbundet Vuxenskolan. Susanne Rolfner Suvanto har bland annat varit regeringens särskilda utredare av en nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen och är engagerad i projektet *Inte ensam*

tillsammans med PRO, Skpf och SPF seniorerna. Denna dag skulle ge personal och civilsamhället inspiration till fortsatt arbete inom området.

Alla utbildningsåtgärder var planerade under november och december, men fick till följd av Folkhälsomyndighetens skärpta allmänna råd ställas in.

Under projektperioden har fem projektdeltagare gått utbildning i att leda digitala möten. De har också haft en digital utbildningsdag i psykisk ohälsa hos äldre och en om digitalt utanförskap. Inbjudningar, kursupplägg och övrig planering kopplat till de inställda finns dokumenterade för framtida behov.

Resursåtgång:

6 700 kr

3.1.7 Projektplan demens

Regeringens treåriga breda satsning på stimulansmedel till landets kommuner med syfte att motverka ensamhet bland äldre och för ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom ska under nästa år ha fokus på demensområdet inom vård och omsorgsförvaltningen i Alingsås kommun. Ett av delmålen för årets projekt har varit att ta fram en projektplan för 2021 års satsning inom demensområdet.

Under hösten har en arbetsgrupp bestående av förvaltningens medicinskt ansvariga sjuksköterska, enhetschef från hemtjänst samt demensboende, biståndshanläggare, demenssjuksköterska samt sjuksköterska från hälso- och sjukvårdsavdelningen och projektledare tagit fram underlag till kommande demensprojekt. Deras idéer har projektledaren fört fram till styrgruppen och beslut togs i november att dessa förslag skulle ligga till grunder för ett förslag till projektbeställning.

Arbetsgruppen har lyft följande utvecklingsområden:

- Behov av att implementera socialstyrelsens standardiserade insatsförlopp vid demenssjukdom i kommunens lokala demensprogram.
- Säkerställa att vård och omsorgsförvaltningen använder behandlingsmetoden vid beteendemässiga och psykiska symptom vid demens (BPSD) på ett ändamålsenligt sätt.
- Inventera kunskapsbehov hos myndighetsavdelningen för att säkerställa rätt insats vid rätt tid.
- Se över nuvarande dagverksamhet för personer med demenssjukdom, både vad gäller tillgänglighet, biståndsbeslut och bemanning.
- Fortsätta arbetet med att skapa ett demensvänligt samhälle i Alingsås kommun.
- Tydliggöra anhörigs behov av stöd för att bibehålla sin hälsa i vårdandet av en demenssjuk närstående.
- Skapa en mer följsam levnadsberättelse och genomförandeplan samt ändamålsenliga aktiviteter för målgruppen.
- Erbjud digitala lösningar i rätt tid för målgruppen.
- Bemötandeutbildningar för baspersonal.

Resursåtgång:

0,3 årsarbetare i fyra månader

Dokument

- Projektbeställning

3.2 Förändring av krav och mål

Utbildningsåtgärder som planerats in under perioden oktober till december, då all hemtjänstpersonal skulle få utbildning i äldre personers psykiska hälsa och behov av social gemenskap, fick ställas in. Vi fick även ställa in en stor föreläsningdag för civilsamhället.

Ett av projektets mål var att bryta det digitala utanförskapet bland äldre genom att låna ut surfplattor. Supporten till seniorer var tänkt att delvis skötas av civilsamhället. Även här medförde den pågående pandemin att insatsen fick omorganiseras och supporten lades ut på personal inom hemtjänst och projektet fick anställa ytterligare medarbetare på deltid under en period för att möjliggöra en god och smittsäker support. Detta har medfört en större kostnad för delprojektet än vad som var budgeterat.

Under projektens gång har signaler kommit från personal inom äldreboendeavdelningen om behov av stöd i arbetet att bryta den ensamhet som boende upplevt i samband med besöksförbud och ökade restriktioner i spåren av den pågående pandemin. Styrgruppen tog därför beslut att föra över projektmedel från den avslutade utbildningsåtgärden till ett ökat socialt stöd inom alla kommunens äldreboenden.

3.3 Kommunikation

Kommunikation inom projektet har bedrivits på följande sätt:

- Styrgruppen har haft möten var sjätte vecka, oftare vid behov.
- Projektgruppen har haft veckovisa möten.
- Projektdeltagare och referenspersoner med tillhörighet inom vård och omsorgsförvaltningen har haft tillgång till ett projektrum i Alfresco. Där har mötesanteckningar, loggböcker, protokoll och andra dokument samlats.
- Projektgruppen och referenspersoner från civilsamhället har haft månadsvis möten till och med oktober månad. Planerade möten under november och december ställdes in på grund av restriktioner kopplade till den pågående pandemin.
- Referenspersoner har kontaktats löpande under projektens gång.

Kommunens kommunikationsavdelning har bistått projektledningen med kommunikation utanför projektet. De har upprättat en kommunikationsplan samt tagit fram informationsmaterial, bildval, pressmedelanden och test till kommunens hemsida.

Projektet har uppmärksammats i dagspressen vid ett flertal tillfällen. I augusti uppmärksammade lokalpressen att projektet var på gång då förvaltningschefen uttalade sig om projektets syfte och mål. I oktober publicerades en artikel i Alingsås tidning som lyfte projektets arbete med att erbjuda seniorer en cykeltur runt Lights in Alingsås. Under samma månad skrev Alingsåskuriren en artikel om projektets arbete med att låna ut surfplattor till seniorer. Den 5 december publicerade Alingsås tidning en två sidor lång artikel om projektet med fokus på cykling utan ålder, Seniorlinjen och de digitala stödet.

Lokalradion har också uppmärksammat projektet vid två tillfällen. Den 12 november sändes en allmän redogörelse för vad som var på gång i Alingsås och den 16 december intervjuade en reporter från P4

två av projektdeltagarna. Under intervjun fick reportern åka med på en cykeltur i centrala Alingsås och detta inslag blev ett längre reportage i lokalradion den dagen samt resulterade i en artikel på deras hemsida.

Kommunikationsavdelningen filmade delprojektet Seniorlinjen under november och spred denna film på kommunens forum på sociala medier. Kommunikationsavdelningen har på likande sätt hjälpt projektet att nå ut till nya volontärer. Satsningen har genererat många nya kontakter.

För att nå målgruppen har projektet annonserat i lokalpressen vid ett flertal tillfällen, både i Alingsås tidning och i Alingsåskuriren. Affischer har tagits fram som hängt upp på bibliotek, kommunhus, mataffärer och vårdcentraler. Informationsmaterial har spridits via civilsamhällets olika organisationer, via hemtjänstpersonal, biståndshandläggare, vårdcentraler och via kommunens hemsida och sociala medier.

4 Erfarenheter

4.1 Organisation, roller och ansvar

Vid upprättandet av projektbeställning och projektbeskrivning förutsågs inte den kraftiga andra våg av pågående pandemin som drabbade hela Sverige under hösten 2020. Projektplaneringen hade heller inte förutspått att långtgående restriktioner skulle pågå vilket skulle komma att påverka måluppfyllelsen.

Detta har inneburit att styrgruppen fått omprioritera krav och förväntningar på projektet och anpassa aktiviteter och insatser till rådande rekommendationer från Folkhälsomyndigheten.

Projektledaren har haft god hjälp av förvaltningens planeringsavdelning under projekttiden. Controller har bidragit med budgetplan och skapat god följsamhet över projektets ekonomi. Utvecklingsledare har bistått med utformning av projektbeskrivning och i framtagande av slutrapport. IT-enheten har hjälpt till med delprojektet digitalt stöd och planeringsavdelningens administratör har hjälpt till med kommunikations- och informationsfrågor. Denna hjälp har varit ovärderlig för projektet och en förutsättning för det resultat projektet uppnått.

Trots den rådande pandemin har alla möten och projektarbete kunnat bedrivas i fysisk eller digital form med mycket hög närvaro. Alla deltagare och referenspersoner har visat stort intresse och engagemang för projektet. Detta har varit en stort framgångsfaktor för projektets goda resultat.

4.2 Utbildning i projektet

Projektledaren har kontinuerligt informerat ledningsgrupper, arbetslag och civilsamhället om projektet. Projektledaren har även föreläst för arbetslag inom hemtjänsten om psykisk hälsa och social gemenskap.

Alla projektmedlemmar har haft tillgång till den digitala mötesplattformen Microsoft Teams. Fyra av projektdeltagarna har även gått en webbaserad kurs i att leda möten via denna plattform. Satsningen har möjliggjort god kommunikation inom projektet.

Projektdeltagare har deltagit vid två digitala utbildningsdagar. En arrangerad av GR/FoU i Väst med fokus på psykisk hälsa hos äldre, en med fokus på det digitalt utanförskapet. Projektdeltagare har

också haft kontakt med andra kommuner och organisationer för att få öka kunskapen inom de olika delprojekten.

Under projektåret har projektdeltagare fått nya kunskaper, arbetssätt och erfarenheter som förväntas öka kvalitén i Förebyggandenhetens fortsatta arbetet för att skapa mötesplatser och social gemenskap. Enheten har genom den digitala satsningen fått nya verktyg att möte äldres digitala utanförskap och lärt sig att ge support. Projektet har även öppnat upp nya sätt att nå målgruppen och volontärer som kommer att underlätta det fortsatta arbetet efter projektidens slut.

4.3 Ändringshantering

Ändringar i projektbeskrivningen har tagits fram under styrgruppsmöten. Denna ändringshantering har fungerat väl och möjliggjort snabba förändringar då projektets situation förändrats i takt med spridningen av Covid-19. Någon ny version av projektplan har inte upprättats vid förändringar utan istället har ändringar protokollförts vid styrgruppsmöten.

4.4 Dokumentation

Minnesanteckningar eller protokoll har förts vid alla möten. Arbetsmaterial, rutiner och handlingsplaner har upprättats fortlöpande. Projektledning och projektdeltagare har använt det digitala arbetsrummet i Alfresco. Styrgrupp och projektledning har haft tillgång till Microsoft Office, övriga projektdeltagare har använt Liber Office. Projektdeltagare har påtalat svårigheter med att uppdatera dokument i Alfresco skrivna i Liber Office, något som deltagare som använde Word och Excell inte haft. Projektdeltagare har deltagit i internutbildning i Alfresco. De har fått kunskap i hur de ska gå tillväga men användarvänligheten för dem har varit lägre och medfört problem i uppdatering av dokument.

Projektdeltagare har fört loggbok över de aktiviteter och arbetsuppgifter som de genomfört under projektetid. Dessa anteckningar är nu ett stöd i det fortsatta arbetet att implementera delprojekten i ordinarie verksamhet. Anteckningarna har också varit till stor hjälp vid upprättandet av slutrapport.

4.5 Leverans, överlämning och godkännande

Projektresultatet överlämnas i denna slutrapport till projektbeställaren. Controller återrapporterade 2020 års statsbidrag till Socialstyrelsen 2021-02-10. Projektresultatet redovisas för ansvarig nämnd under februari månad 2021.

4.6 Kommunikation och informationsspridning

Projektet har haft en tydlig kommunikationsplan som gett projektgrupp och styrgrupp vägledning och en samlad översikt av de kommunikativa insatser som skett under projektets gång.

Kommunikationsplanen har hjälpt projektledningen med strategisk kommunikation och fungerat som en vägledning inom följande områden:

- Pressplan
- Tonalitet
- Kärnvärden och budskap
- Interna och externa kanaler för att nå målgruppen

- Sociala medier och massmedia/press
- Grafisk profil
- Rollfördelning mellan projektbeställare, projektledare, kommunikationsenheten och övriga projektdeltagare i kommunikationen på intranät, hemsida, inom förvaltningen, med politiken, fackliga företrädare, pressmeddelanden och sociala medier.

Kommunikationsplanen bedöms ha haft en god följsamhet under hela projekttiden och gett projektet goda förutsättningar att nå målgruppen.

4.7 Övrigt

Att driva ett projekt under en pågående pandemi har skapat många utmaningar och krävt ständiga omprioriteringar för att kunna uppnå satta mål. Tack vare projektdeltagares stor kreativitet och förmåga till att tänka om och tänka nytt och en lättillgänglig styrgrupp har projektets mål fått en god måluppfyllelse.

En stor drivkraft hos alla projektdeltagare har varit det positiva gensvar som projektet fått från seniorer som tagit del av de insatser som erbjudits. Att få ta del av målgruppens glädje när de får möjlighet till digitala möten med nära och kära, eller möta glädjen över en cykeltur med vind i håret, ett tacksamt leende för en lunch- eller matleverans eller ett givande samtal via Seniorlinjen har gett meningsfullhet i arbetet att ge stöd och möjlighet till anpassad social gemenskap för äldre personer i kommunen i tider av social distansering. Projekterfarenheterna ligger nu till tillgrund för förebyggandeenhetens fortsatta arbete.

Ingela Funegård
projektledare